

Визначення та розвиток ціннісно-креативної особистісно-фахової системи скрипаля є доміантною у навчальному процесі, оскільки саме від неї залежать подальші орієнтири розвитку майбутнього музиканта, його формування як носія духовних мистецьких цінностей. З цієї метою, він сам повинен пізнати та емоційно-ціннісно засвоїти їх для подальшої духовної трансляції суспільству засобами художньо-виконавської техніки скрипаля.

Висновки... Серед важливих завдань, які стоять перед педагогом у навчальному акме-процесі, є завдання формування особистості майбутнього творця-музиканта. Це вимагає від педагога уміння допомогти студентам усвідомити свою виконавську «Я-концепцію», свою цілісність виконавської особистості, її самоцінність, створити умови для вияву майбутніми виконавцями своєї неповторності, самоідентичності та в перспективі визначити творчо-регулятивні методи їх розвитку.

Література

1. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство / Л.А.Баренбойм. – Л. : Музыка, 1974. – 336 с.
2. Падалка Г.М. Педагогика мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін / Г.М.Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 274 с.

Андрейко О.И.

Методика формирования рефлексивно-аксиологического осмысления скрипичного искусства

В статье рассматривается проблема формирования одного из важных компонентов становления исполнительской культуры скрипача исполнительской аксиологической рефлексии, что обусловило разработку автором аналитико-аксиологического методического комплекса скрипача, который устремляется на развитие ценностно-креативной личностно-профессиональной исполнительской системы и состоит из ряда блоков, к которым, в частности, относятся блок методов аксиологического анализа системы исполнительско-ценностных потенциалов скрипача и блок методов оценно-сравнительного постижения исполнительского искусства.

Ключевые слова: исполнительская аксиологическая рефлексия, оценно-сравнительный исполнительский анализ.

Andrejko O.I.

Method of formation of reflex-axiological comprehension of violin art

Article focuses on problem of developing method of reflex-axiological comprehension of violin art in the context of mastering method of learning playing the violin as well as in process of obtaining interpretational skills of musical composition. In connection with this, article clarify analytically-axiological methodical complex of violinist, which is directed to the development of estimating-analytical professional system of violinist and consists of two methodical blocs.

Methodical bloc of axiological analysis (self-esteem) of system of personal performing – valuable abilities comprises the following methods.

Methodical bloc of artistic-valuable self-analysis of real artistic-creative performing guides of violinist determines available musical-performing tastes, preferences and evaluative judgments appropriate for a student, which reveal through propensities of performer for selection of certain style of violin repertoire, choice of personally – notional performing ideal personalized exemplary performer), style of performing communication (solo playing, ensemble performing ,taking part in orchestra), with purpose of determination of their professional expediency for further choice of direction of performing development and self-perfection in process of learning in highly-educational musical institutions. Method of technically-valuable self-analysis artistically – technical priorities demonstrates self-esteem of real system of predominant means of artistically – technical expression and self-esteem of possessing of basical methods which form artistic and technical abilities of violinist. During the process of such self-analysis self-esteem of expediency of rational and artistic technic changes in the context of cognition of basical methods of teaching playing the violin.

Methodical bloc of estimative- comparative comprehension of performing art is directed to help students to form ability to define artistic (content and form-building) values of musical composition, axiological comparison of private artistic benefits with objective notional artistic values, simile of private-meaning and conventional in interpretation of music, personal performing values with socially relevant aesthetic guides of development of musical-performing art.

Important in acquisition of estimating method is operation of method of protean estimative-comparative performing analysis, which consists of interpersonal and intrapersonal types of analysis of violin art.

Key words: performer axiological reflexion, estimative-comparative performing analysis.

Подано до редакції 30.03.2014.

УДК 378.147

© 2014

Драгієва Л.В.

ІНТЕРАКТИВНІ ШЛЯХИ І ЗАСОБИ ПРОДУКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті представлений огляд інтерактивних методів навчання та освітніх технологій, проаналізована проблема і практика формування мотивації педагогічних нововведень як одна з центральних у професійній діяльності викладача. Розглядаються можливості і практичне значення використання даних методів в системі вищої професійної освіти.

Визначено, що в інноваційній діяльності викладача вищого навчального закладу важливим є мотиваційний компонент, під яким розуміють сформованість системи мотивів, знань, умінь, навичок професійно і особистісно значущих якостей, компетенцій, необхідних для розробки та впровадження педагогічних інновацій.

Ключові слова: інтерактивність, інтерактивні технології, творчі здібності, інтерактивні методи навчання, мотивація, інноваційні процеси.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасна система навчання являє собою інформаційну інфраструктуру, яка включає різні технології (обладнання, програмне забезпечення, периферійні пристрої та зв'язок з Інтернетом) і людей, що володіють знаннями та практичним досвідом, якими вони обмінюються один з одним. Ефективність освіти завжди залежала від рівня підготовки педагогічних кадрів. В даний час викладач як і раніше залишається важливою ланкою освітнього процесу, проте взаємозв'язок інформаційних технологій та освіти сприяє формуванню нової ролі педагога.

Викладач у високотехнологічній середовищі є не тільки джерелом інформації, але і допомагає студентам зрозуміти сам процес навчання, знайти необхідну інформацію, з'ясувати, чи відповідає вона заданим вимогам, а також зрозуміти, як використовувати цю інформацію для відповіді на поставлені питання і рішення різного роду проблем.

Отже, оновлений зміст освіти вимагає нових підходів до підготовки майбутніх викладачів технологій з урахуванням творчого характеру їх роботи. Сучасне розуміння важливості професійної підготовки майбутнього вчителя для роботи зі студентами у сфері технологій вимагає вдосконалення теоретичних основ, з позицій яких здійснюється організація їх навчання у педагогічному вузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Пошуки вирішення педагогічних проблем інноватики тісно пов'язані з аналізом вже існуючих результатів дослідження сутності, структури, класифікації та особливостей протікання інноваційних процесів у сфері освіти. На теоретико-методологічному рівні найбільш фундаментально проблема нововведень відображена у працях О. Барно, М. Поташика, А. Хуторського, Н. Пугачової, В. Лазарева, В. Загвязинського. Технологічний підхід до освіти активно розробляється у дослідженнях В. Беспалька, М. Бершадського, В. Гузеєва, М. Кларина, Г. Селевка, А. Умана та інших учених.

На сьогоднішньому етапі розвитку освіти проблема впровадження інноваційних технологій є надзвичайно актуальною. З цього питання можна виділити ряд напрямів дослідження:

- поняття «інноваційні процеси» у педагогічній науці (І. Лернер, М. Скаткін, В. Беспалько, В. Сластьонін);
- освітні технології (О. Пехота, С. Сисоєва);
- інтерактивні технології навчання (О. Поветун).

Важливість підвищення якості підготовки майбутніх вчителів та формування їх професійної компетентності підтверджують праці відомих вчених О.С.Анісімова, В.І.Андреева, В.П.Беспалько, С.Г.Вершловського, А.П.Владіславлева, Б.С.Гершунського, Г.П.Зінченко, О.Е.Лебедева, А.К.Марковой, Л.М.Митіної, Ю.П.Поваренкова, В.Г.Подзолкова, Е.І.Рогова, М.І.Рожкова, В.А.Сластеніна, Е.В.Тітової, В.Б.Успенського і ряду інших. Разом з тим немає спеціальних наукових досліджень у галузі теорії розвитку технічної творчості як засобу професійної компетентності майбутнього вчителя технологій в педагогічному вузі в процесі їх спеціальної підготовки. Не досліджені сутність і роль технічної творчості в процесі формування професійної компетентності майбутнього вчителя технологій.

Це обумовлено низкою суперечностей:

- між сучасними вимогами до високого рівня професійної компетентності майбутнього вчителя в сфері технічної творчості та недостатньою розробленістю в педагогічній науці шляхів її формування;
- між об'єктивною потребою системи освіти в професійно компетентному вчителі технологій та недостатнім рівнем їх підготовки у сфері технічної творчості;
- між практичною затребуваністю навчального процесу ВНЗ в рекомендаціях з підготовки майбутніх вчителів технологій та відсутністю теоретично обґрунтованих даних про роль технічної творчості у розвитку їх професійної компетентності.

Таким чином, актуальною проблемою сучасної педагогічної освіти є необхідність розвитку технічної творчості як важливого компонента у професійно обумовленій структурі особистості студентів, здатних у майбутньому забезпечити гуманізацію навчального процесу. У зв'язку з посиленням уваги науки і практики до проблеми підготовки педагогічних кадрів як педагогічному феномену, виникла необхідність у дослідженні процесу розвитку технічної творчості як засобу формування професійної компетентності майбутнього викладача технологій в процесі вивчення спеціальних дисциплін у педагогічному вузі. При цьому здатність до технічної творчості вчителя технологій розглядається як невід'ємна частина його професійної компетентності, що забезпечує цілісність даного поняття.

Формулювання цілей статті... Метою статті є дослідження обґрунтування необхідності розвитку технічної творчості майбутніх вчителів технологій для формування їх професійної компетентності в цій сфері діяльності та застосуванні інтерактивних технологій, спрямованих на формування професійних компетенцій.

Виклад основного матеріалу дослідження... У сучасній системі освіти в наше життя міцно увійшли такі

поняття як «інформаційно-комунікаційні технології» (ІКТ), «ІКТ – компетентність», «дистанційне навчання» (ДН), «цифрові освітні ресурси» (ЦОР), «інтерактивне обладнання», «дистанційні технології», «інтерактивні технології» та ін.

Розглянемо ряд понять. Інтерактивність [9] (від англ. Interaction – взаємодія) передбачає взаємодію на декількох рівнях:

1) інтерфейс «людина – машина» – взаємодія через команди і маніпуляції; типовий інструмент – клавіатура, «миша», пульт дистанційного керування;

2) обмін даними різних форматів (аудіо, відео, графічні та ін.)

Інтерактивність – поняття, яке розкриває характер і ступінь взаємодії між об'єктами. Використовується в областях: теорія інформації, інформатика та програмування, системи телекомунікацій, соціологія, промисловий дизайн та інших. Інтерактивність – це закладена в програмне забезпечення взаємодія, націлена на подання інформації, навігацію по змісту і розміщенню будь-яких відомостей, що включають використання гіперпосилань, заповнення форм, пошук даних за ключовими словами і інші форми діалогу з користувачем. Інтерактивна технологія – програмне забезпечення, яке працює в режимі діалогу з користувачем і дозволяє управляти процесом навчання [7]. Інтерактивні технології змінюють характер освіти. Інтерактивні технології впливають на оснащення освітніх установ. Для того щоб грамотно використовувати все багатство можливостей інтерактивної технології, викладачеві необхідно самому знати ці можливості. Інтерактивні технології роблять роботу викладачів творчої та захоплюючою, збільшують ефективність навчання школярів і студентів, підвищують продуктивність праці і, як наслідок, підвищують оплату праці викладачів.

Основним поняттям, що визначає сенс інтерактивних технологій, є «взаємодія». Це безпосередня міжособистісна комунікація, здатність людини сприймати іншого, уявляти, як його розуміє і сприймає партнер по спілкуванню або група (рефлексія), інтерпретувати ситуацію і приймати рішення.

Технології інтерактивного навчання розглядаються як способи засвоєння знань, формування вмінь і навичок у процесі взаємин і взаємодій викладача і студентів як суб'єктів навчальної діяльності. Вони спираються на творче, продуктивне мислення, поведінку, спілкування. При цьому процес навчання організовується таким чином, що студенти вчаться спілкуватися, взаємодіяти один з одним і іншими людьми, вчаться критично мислити, вирішувати складні проблеми на основі аналізу професійних ситуацій.

У сучасному освітньому процесі використовують безліч різних інтерактивних технологій проведення лекційних та семінарських (практичних) занять, що сприяють формуванню комунікативної компетентності. До них можна віднести рольові та ділові ігри, тренінги, метод «мозкового штурму», арт-терапію, рішення ситуаційних завдань, післяігрова дискусія за результатами гри, рефлексія, метод «інциденту», технології зворотного зв'язку, інтерв'ю, публічний виступ, психодіагностичне тестування, творчі завдання, проблемну, бінарну лекцію, використання мультимедійного супроводу.

У системі підвищення кваліфікації педагогів зроблені серйозні кроки, стимулюючи їх прагнення до оволодіння комп'ютерними технологіями: курси; конкурси комп'ютерних уроків; створення методичних розробок, програм елективних курсів, атестаційних та курсових робіт в друкованому вигляді з додатком електронної версії матеріалу. У рамках вирішення цього питання, багато викладачів систематично підвищують свою кваліфікацію, беруть участь у створенні методичних розробок. Поява комп'ютера на заняттях у вузі дозволила педагогам, організуючим процес навчання в умовах насичених наочними образами, інформаційними матеріалами, статистичними даними і т. ін., розробляти його більш змістовно. І хоча витрачається на підготовку занять більше часу, але це окупається, оскільки не витрачається час на зміну посібників, ведення записів і замальовок, залишається більше часу на організацію самостійної роботи студентів.

Щоб бути ефективною в сучасних умовах, система підготовки педагогічних кадрів повинна змінити мету освіти, її зміст і технологію, погодившись з тенденціями, які визначають розвиток практики загальної освіти. Основне завдання – орієнтація викладача не на передачу знань, а на розвиток здібностей учнів, володіння відповідними технологіями розвиваючого навчання. Сучасний викладач повинен бути готовий до інноваційної діяльності, основу якої повинні складати організація особистісно-орієнтованого навчання і формування особистісних якостей педагога. Виникає проблема підготовки викладача до інноваційної діяльності, формування педагогічної інноваційної активності.

Важливим в інноваційній професійній діяльності викладача вищого навчального закладу є мотиваційний компонент, адже проблема мотивації, сприятливості педагогічних нововведень є однією з центральних у професійній діяльності викладача, оскільки лише адекватна цілям інноваційної діяльності мотивація забезпечить гармонійне здійснення цієї діяльності й саморозкриття особистості педагога. Під мотивацією викладача до інноваційної діяльності будемо розуміти сформованість системи мотивів, знань, умінь, навичок професійно і особистісно значущих якостей, компетенцій, необхідних для розробки та впровадження педагогічних інновацій. Інноваційна професійно-педагогічна діяльність є продуктивна творча діяльність, рішення нестандартних професійних проблем, високий рівень розвитку професійних компетенцій. Інноваційна активність викладача

виявляється в ступені інтелектуальної ініціативи, в динаміці творчої активності, у переході до особистісно-орієнтованого навчання, у використанні навчальних ситуацій, пов'язаних з професійною діяльністю майбутніх фахівців. [1, с. 252]

Отже, мотивація до інноваційної діяльності є внутрішньою силою, що формує інноваційну позицію педагога. Мотивація до інноваційної педагогічної діяльності виражає усвідомлене ставлення педагога до інноваційних технологій та їхньої ролі у розв'язанні актуальних проблем педагогічної освіти. Співвідношення різних мотивів, що обумовлюють поведінку людей, утворює його мотиваційну структуру, що є досить стабільною, хоча і піддається цілеспрямованому формуванню, наприклад, у процесі виховання. У кожної людини мотиваційна структура індивідуальна й обумовлюється безліччю факторів: рівнем добробуту, соціальним статусом, кваліфікацією; посадою, ціннісними орієнтаціями та ін.

На рисунку 1 представлена схема формування мотиваційної структури [5, с. 250].

Для формування професійних компетенцій в освіті необхідно використовувати такі технології навчання, які вимагають самостійності студентів і зміни характеру взаємодії викладача і студентів, де студент стає не тільки об'єктом навчання, скільки суб'єктом цього процесу, а педагог - його організатором.

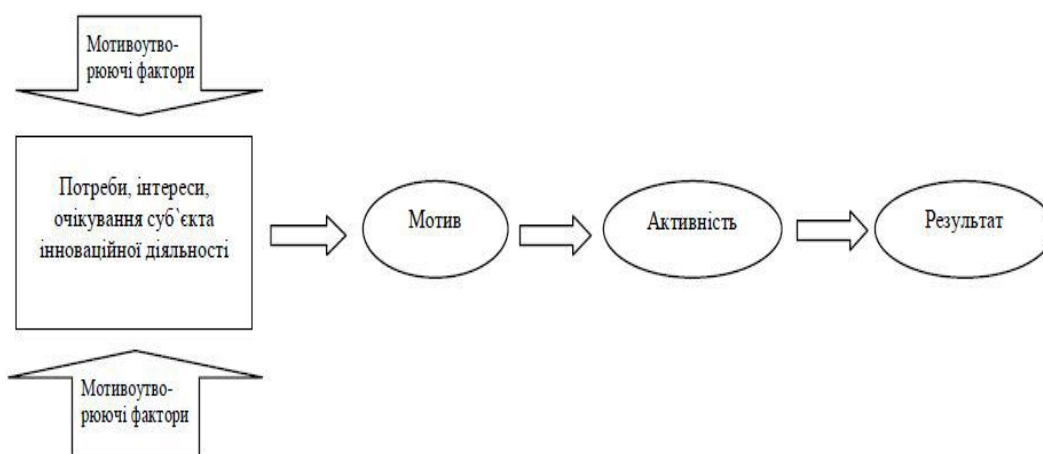

Рис. 1. Схема формування мотиваційної структури

Відповідно з вимогами до умов реалізації основних освітніх програм реалізація компетентнісного підходу повинна передбачати широке використання в навчальному процесі інтерактивних форм проведення занять в поєднанні з позааудиторною роботою з метою формування і розвитку професійних навичок студентів.

На рисунку 2 показаний один з можливих підходів до формування професійних компетенцій.

Рис. 2. Підхід до формування професійних компетенцій

Інтерактивне навчання – це навчання, занурене у спілкування. При цьому «занурене» не означає «заміщене» спілкуванням. Інтерактивне навчання зберігає кінцеву мету і основний зміст освітнього процесу, але видозмінює форми з трансляційних (передавальних) на діалогові, тобто засновані на взаєморозумінні і взаємодії.

Метою інтерактивного навчання є не тільки засвоєння студентом знань, умінь і навичок, а й оволодіння цілісної професійною діяльністю, загальний та професійний розвиток особистості майбутнього фахівця.

Перша група завдань полягає в тому, щоб переконати слухачів у необхідності вчитися. Для вирішення цих завдань використовується вхідний контроль знань із застосуванням засобів і методів програмованого навчання.

Друга група завдань виникає в ході викладу лекційного курсу. У їх числі: порушити інтерес до предмета,

переконати студентів у практичній цінності досліджуваного матеріалу, активізувати їх навчально-пізнавальну діяльність, що сприяє творчому сприйняттю і засвоєнню знань.

Третя група завдань – «зняти» питання, виявити помилкові уявлення, невірні тлумачення вивченого матеріалу і тим запобігти неправильне застосування його на практиці.

Четверта група завдань – закріпити отримані знання, виробити вміння і навички їх практичного застосування, використовуються інсценування, ділові ігри.

П'ята група завдань – створити умови для вивчення і творчого освоєння передового досвіду, а також для активного обміну знаннями та досвідом між студентами.

Шоста група завдань навчального процесу – зробити крок до практичного застосування отриманих знань і умінь, перевірити ступінь досягнення навчальних цілей у практичній діяльності студента.

Сьогодні в вузах недостатньо розроблені теоретичні основи використання інтерактивного навчання, відсутнє комплексне використання різних форм, засобів і методів інтерактивного навчання в органічному поєднанні з традиційними, в масовій практиці підготовки майбутніх викладачів технологій рідко використовуються інтерактивні технології навчання.

Застосування інтерактивних технологій навчання на заняттях забезпечує не тільки успішне засвоєння навчального матеріалу всіма студентами, інтелектуальний, а й творчий розвиток учнів, їх самостійність, активність. Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності. Вона має на увазі цілком конкретні та прогнозовані цілі. Одна з таких цілей полягає у створенні комфортних умов навчання, таких, при яких студент відчуває свою успішність, свою інтелектуальну спроможність, що робить продуктивним сам процес навчання і дає можливість кожному студенту розкрити себе, розвинути свої творчі здібності та самореалізуватися як особистість.

Можна визначити такі педагогічні умови, що підвищують ефективність використання інтерактивних технологій навчання у розвитку творчих здібностей студентів:

- поетапне засвоєння знань, умінь і навичок та розвиток творчих здібностей особистості студентів;
- врахування принципів особистісно-орієнтованого підходу до освіти;
- професійної спрямованості навчання;
- активізації творчої діяльності студентів;
- педагогіки співробітництва при організації процесу навчання;
- структурування змісту навчання на основі взаємозв'язку інтелектуальних і творчих здібностей особистості студентів через поетапну реалізацію діалогових форм і методів;
- використання інтерактивних технологій навчання («мозковий штурм», метод проектів, рольові та ділові ігри, метод «круглого столу» тощо) у навчальному процесі комплексно [3].

Звичайно, таке різноманіття інтерактивних технологій проведення занять вимагає усвідомлення і систематизації з боку викладача .

Для успішного навчання в режимі інтерактивного навчання необхідно дотримуватися таких вимог:

- Позитивна взаємозалежність (члени групи повинні розуміти, що загальна навчальна діяльність приносить користь);
- Безпосередня взаємодія (члени групи повинні знаходитися в тісному контакті один з одним);
- Індивідуальна відповідальність (кожному студенту необхідно опанувати запропонованим матеріалом, і кожен несе відповідальність за допомогу іншим);
- Розвиток навичок спільної роботи (студентам необхідно освоїти навички міжособистісних відносин, які важливі для успішної роботи);
- Оцінка роботи (під час групових завдань необхідно виділити спеціальний час для того, щоб група могла проаналізувати і оцінити, наскільки успішно вона працює) [6].

При використанні інтерактивних методів роль викладача різко змінюється і перестає бути центральною; він лише регулює процес і займається його загальною організацією, готує заздалегідь необхідні завдання і формулює питання або теми для обговорення в групах, дає консультації, контролює час і порядок виконання наміченого плану. Студенти, що навчаються звертаються до соціального досвіду – власного та інших людей, при цьому їм доводиться вступати в комунікацію один з одним, спільно вирішувати поставлені завдання, долати конфлікти, знаходити спільні точки зору, йти на компроміси [4].

Основним методом використання інтерактивної технології є інтерактивний діалог, який являє собою взаємодію користувача з програмною системою. Програмна система характеризується на відміну від діалогового, який передбачає обмін текстовими командами (запитами) і відповідями (запрошеннями), реалізацією більш розвинених засобів ведення діалогу (наприклад, можливість задавати питання в довільній формі, з використанням «ключового» слова, у формі з обмеженим набором символів). При цьому забезпечується можливість вибору варіантів змісту навчального матеріалу, режиму роботи. Сьогодні ринок інформаційних

технологій пропонує досить багато цікавих рішень для сфери освіти, а інструменти для ведення інтерактивного навчання є незаперечними лідерами. Одними з головних і цікавих інструментів інтерактивного навчання є інтерактивні дошки та проектори, використовувані в освіті.

Використання мультимедійних технологій навчання в технічних вузах в порівнянні з традиційними способами подачі інформації має ряд переваг:

-наочність, доступність інформації, так як, будь-яка графічна, а тим більше відео інформація, сприймається учнем легше і швидше;

- можливість перегляду анімації руху технічних систем, їх внутрішнього устрою;
- звуковий супровід анімації;
- можливість багаторазового повторення записи дій викладача у формі відео уроків;
- оригінальність надання інформації;
- швидке розміщення в глобальних і локальних мережах;
- скорочені терміни вивчення матеріалу;
- можливість вибору певних тем і вправ для навчання конкретного користувача;
- можливість створення і редагування графічної інформації;
- заміна малюнків і схем на анімаційні малюнки та тривимірні моделі.[2, с.30-32]

Відмінність мультимедійних конспектів лекцій від електронних полягає в інтегрованому використанні в навчальному матеріалі відеофрагментів технологічного змісту.

Сучасні інформаційні технології дозволяють індивідуалізувати та активізувати освітній процес навіть у рамках групового, в основі якого лежить уявлення навчального матеріалу, орієнтованого на деякого «усередненого» студента. Методи традиційної освітньої системи отримують завдяки можливостям інформаційних технологій новий розвиток. Так, лекції, що містять матеріал, сприйняття якого не вимагає додаткових дискусій, можуть бути підготовлені в електронному вигляді, виставлені в локальній мережі, в Internet або в електронній конференції. Конспекти лекцій можуть доповнюватися добірками статей, додатковими матеріалами, адресованими конкретним студентам. Технології чатів, відео та електронних конференцій дозволяють проводити як оперативні колективні обговорення, дискусії, так і протяжні за часом віртуальні семінари. В останньому випадку порядок роботи: обумовлюється асинхронністю освітнього середовища: учасники електронного семінару готують повідомлення, які відправляються електронною поштою для розгляду всією групою. Далі слідує їх обговорення, що направляє викладачем, по завершенні якого учасники групи підводять підсумки, які знову-таки подаються всій групі. Така структура має відому гнучкість в плані використання часу: немає жорстких вимог по включенню в обговорення в певний момент, а є можливість обміркувати обговорювану проблему і направити свій лист у найбільш зручний для студента час. Вклад всіх учасників групи в такому семінарі добре видно і викладачеві, і студентам, що може служити додатковим стимулом до активної роботи. Управління електронним семінаром вимагає від викладача певних навичок у прийнятті оперативних рішень, пов'язаних з необхідністю направити обговорення в потрібне русло, забезпечити коректність висловлювань, активізувати учнів, сприяти як прояву індивідуальності, так і спільному творчому пошуку.

Абсолютно нові можливості для учнів і викладачів відкрили телекомунікаційні технології. Спостереження фахівців показали, що робота в комп'ютерних мережах актуалізує потребу студентів бути членами соціальної спільноти. Відзначаються поліпшення грамотності через телекомунікаційне спілкування, підвищення інтересу до навчання і, як наслідок, загальне зростання успішності.

Паніна Т.С. і Вавилова Л.Н. [8] виділяють наступні загальні результати і ефекти інтерактивного навчання:

1. Інтерактивні методи навчання дозволяють інтенсифікувати процес розуміння, засвоєння і творчого застосування знань при вирішенні практичних завдань. Ефективність забезпечується за рахунок більш активного включення студентів в процес не тільки отримання, але і безпосереднього («тут і тепер») використання знань. Якщо форми і методи інтерактивного навчання застосовуються регулярно, то у студентів формуються продуктивні підходи до оволодіння інформацією, зникає страх висловити неправильне припущення (оскільки помилка не спричиняє негативної оцінки) і встановлюються довірчі відносини з викладачем.

2. Інтерактивне навчання підвищує мотивацію і залученість учасників у вирішення обговорюваних проблем, що дає емоційний поштовх до подальшої пошукової активності учасників, спонукає їх до конкретних дій, процес навчання стає більш осмисленим.

3. Інтерактивне навчання формує здатність мислити неординарно, по-своєму бачити проблемну ситуацію, виходити з неї; обґрунтовувати свої позиції, свої життєві цінності; розвиває такі риси, як уміння вислуховувати іншу точку зору, вміння співпрацювати, вступати в партнерське спілкування, виявляючи при цьому толерантність і доброзичливість по відношенню до своїх опонентів.

4. Інтерактивні методи навчання дозволяють здійснити перенесення способів організації діяльності, отримати новий досвід діяльності, її організації, спілкування, переживань. Інтерактивна діяльність забезпечує не тільки приріст знань, умінь, навичок, способів діяльності та комунікації, а й розкриття нових можливостей

студентів, що є необхідною умовою для становлення та вдосконалення компетентностей через включення учасників освітнього процесу в осмислене переживання індивідуальної та колективної діяльності для накопичення досвіду, усвідомлення і прийняття цінностей.

5. Використання інтерактивних технологій навчання дозволяє зробити контроль за засвоєнням знань і вмінням застосовувати отримані знання вміння та навички в різних ситуаціях більш гнучким і гуманним.

Висновки... Отже, разом зі зміною освітніх парадигм у вищій школі змінюється і зміст поняття «добре підготовлений фахівець». Якщо раніше в главу кута в освітньому процесі у вузі ставилося завдання систематичної поглибленої професійної підготовки, то в даний час, не знижуючи вимог до професійних знань, у главу кута ставиться розвиток творчого потенціалу особистості. Швидкий розвиток нових технологій, стрімке зростання обсягу нової наукової інформації, розвиток міждисциплінарних областей знань і досліджень робить уразливою систему освіти, націлену лише на поглиблену вузьку спеціалізацію. Саме тому виникає необхідність перекладу освіти на нову методологічну основу. Такою основою повинна стати відповідна організація інформаційно-дослідницької діяльності студентів ВНЗ, яка полягає в залученні студентів в активну пізнавальну діяльність, в переорієнтацію навчального процесу на розвиток творчого потенціалу особистості, виховання культури мислення, оволодіння методологією науки і, в кінцевому підсумку, на підготовку фахівця, здатного знаходити шляхи вирішення проблем, що виникають у професійно-виробничій та науковій сфері.

Сучасна освіта має орієнтуватися на формування життєво важливих компетентностей в умовах швидко мінливих соціокультурної та економічної ситуації: самостійно вчитися; підвищувати свою кваліфікацію або повністю переучуватися; швидко оцінювати ситуацію і свої можливості; приймати рішення і нести за них відповідальність; бути здатним швидко адаптуватися до мінливих умов життя і праці; напрацьовувати нові способи діяльності або трансформувати колишні, з метою їх оптимізації.

Аналіз досвіду творчої діяльності викладачів технологій, свідчать про особливу роль технічної творчості як засобу формування професійної компетентності у майбутніх учителів технології, підвищенні їх кваліфікації у вирішенні завдань та завдань конструкторсько-технологічного характеру з поступовим їх ускладненням. Інтегративна проектна технологія дозволяє ефективно реалізувати професійну підготовку студентів спрямованих на розвиток їх технічної творчості як засобу формування професійної компетентності майбутніх вчителів технологій.

Література

1. Барно О.М. Інноваційна педагогіка : Монографія / О.М.Барно. – К. [б.в.] : 2013. – 252 с.
2. Васяк Л. Профессиональная компетентность, как одна из составляющих культуры будущих инженеров. // Традиции и инновации: проблемы качества образования: Сб. материалов Международной науч.-практ. конф. – Чита : Изд-во ЗабГПУ, 2005. – ч. 2. – С. 30-32.
3. Интерактивные методы как способ формирования профессиональных компетенций студентов [Электронный ресурс]: Статья – Режим доступа: <http://novainfo.ru/archive/19/interaktivnye-metody>
4. Интерактивное обучение [Электронный ресурс]: Публикация – Режим доступа: www.emer.kz
5. Карташова Ж. Формування мотивації професійного зростання в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя / Ж.Карташова / Проблеми сучасної психології. – 2012. – Випуск 15. – С.246-255.
6. Носков М.В. Роль интерактивных технологий в формировании коммуникативной компетенции будущих специалистов. [Электронный ресурс]: Статья – Режим доступа: <http://do.teleclinica.ru/1866111/>
7. Осипова О.П. Использование интерактивного оборудования в образовательном процессе. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.openclass.ru>
8. Панина, Т. С. Современные способы активизации обучения: учебное пособие / Т.С.Панина, Л.Н.Вавилова ; под ред. Т.С.Паниной. — 4-е изд., стер. — М. : Издательский центр «Академия», 2008. — 176 с.
9. Энциклопедия социологии. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://slovari.yandex.ru>

Драгиева Л.В.

Интерактивные пути и средства продуктивного формирования творческого потенциала будущих преподавателей технологий

В данной статье представлен обзор интерактивных методов обучения и образовательных технологий, проанализирована проблема и практика формирования мотивации педагогических нововведений как одна из центральных в профессиональной деятельности преподавателя. Рассматриваются возможности и практическое значение использования данных методов в системе высшего профессионального образования.

Определенно, что в инновационной деятельности преподавателя высшего учебного заведения важным является мотивационный компонент, под которым понимают сформированность системы мотивов, знаний, умений, навыков, профессионально и личностно значимых качеств, компетенций, необходимых для разработки и внедрения педагогических инноваций.

Ключевые слова: *интерактивность, интерактивные технологии, творческие способности, интерактивные методы обучения, мотивация, инновационные процессы.*

Dragieva L.V.

Interactivewaysandmeansofforming a productivecreativepotentialfutureteachersoftechnology

This article provides an overview of interactive teaching methods and educational technology, analyzed the problem and practice of building motivation pedagogical innovation as one of the central activities in a professional teacher. The possibilities and the practical value of using these methods in higher vocational education.

We consider the definition of interactivity, in particular found that especially the interaction between humans and technology. Designated interactive technology used in the classroom, they are predominantly software, which operates on a dialogue with the user and allows you to manage the process of learning.

Determined that the teacher in innovation institution of higher education is an important component of motivation, which refers to formation of motivation, knowledge and skills professionally and personally meaningful qualities, competencies needed to develop and implement educational innovations.

It was established that the formation of professional competence in education to use such technology education that require independence of students and the changing nature of the interaction of teachers and students, where the student is not so much an object of study as the subject of this process, and a teacher - his organizer.

The advantages of use of multimedia technology in teaching technical colleges over traditional methods of information presentation and highlighted the overall results and effects of interactive learning.

Established that modern education should focus on the formation of critical competencies in a rapidly changing socio-cultural and economic situation: self-learn, improve their skills or re-train fully, quickly assess the situation and its possibilities, make decisions and take responsibility for them, to be able to adapt quickly to the changing conditions of life and labor turn out new ways of working or transform the old, in order to optimize them.

Key words: *interactive, interactive technology, creativity, interactive teaching methods, motivation, innovation processes.*

Подано до редакції 30.03.2014.

Рекомендовано до друку докт.філос.наук, проф.Куліненко Л.Б.

УДК 373.51+81.111'27

© 2014

Дудоладова А.В.

**МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА ПОДОЛАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ
У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Стаття присвячена дослідженню явища інтерференції у методиці та практиці викладання іноземних мов. Уточнюються зміст поняття інтерференції у протиставленні з трансференцією. Аналізується вплив інтерференційних процесів на міжкультурну комунікацію. Розглядається зміст, причини виникнення та шляхи подолання лінгвокультурної інтерференції. Зосереджується увага на формуванні соціокультурної компетенції викладача іноземної мови як однієї з провідних умов подолання лінгвокультурної інтерференції.

Ключові слова: *інтерференція, трансференція, лінгвокультурна інтерференція, методика викладання іноземної мови, міжкультурна комунікація, соціокультурна компетенція.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... У сучасному світі міжкультурна комунікація стала невід'ємною частиною міжособистісних відносин, долаючи кордони та мовні бар'єри. Роль іноземних мов, в свою чергу, постійно зростає, підвищуючи вимоги до іншомовної освіти. Вплив глобалізаційних перетворень на життєдіяльність сучасної людини безпосередньо торкається мовної підготовки студентів вищих навчальних закладів, викликаючи збільшення кількості мов, потрібних майбутнім фахівцям для реалізації ефективної міжкультурної взаємодії. Але із зростанням обсягів міжкультурних контактів комунікація ускладнюється низкою чинників, зокрема лінгвокультурною інтерференцією, яка може призвести до зриву діалогу культур. Збільшення зацікавленості у різних видах інтерференції сьогодні цілком зрозуміло, адже дослідження причин, які сприяють або гальмують вивчення іноземних мов, в умовах скорочення обсягу аудиторної роботи студентів є надзвичайно актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Дослідники неодноразово зверталися до явища інтерференції (негативного перенесення) у методиці навчання іноземних мов (В. Алімов, І. Бім, У. Вайнрайх, В. Виноградов, Н. Гальскова, Н. Гез, Б. Лапідус, В. Оліков, А. Щепілова), проте і досі не існує єдиного підходу до визначення його змісту. Попри чималу зацікавленість науковців у виявленні причин виникнення інтерференції, питання визначення її видів потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті... Метою цієї статті є уточнення поняття "інтерференція", а також розгляд причин виникнення та шляхів подолання лінгвокультурної інтерференції у методиці та практиці викладання іноземних мов.

Виклад основного матеріалу дослідження... Термін "інтерференція" широко застосовується в галузі багатьох наук, таких як: психологія, лінгвістика, психолінгвістика, соціолінгвістика, методика викладання іноземних мов. У лінгвістиці цей термін розвинув американський лінгвіст У. Вайнрайх [1], чий метод вивчення інтерференції став ґрунтовним для галузі білінгвізму.